

Nr 753

Av herr **Stefanson m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 73, med förslag till lag angående ändring i lagen den 12 maj 1917 (nr 189) om expropriation, m. m.*

(Lika lydande med motion nr 922 i Andra kammaren)

I proposition nr 73 framlägges förslag till ändringar i expropriationslagen. Bl. a. föreslås ändrade regler i fråga om vilken part som skall svara för rättegångskostnaderna i expropriationsmål. Enligt nuvarande regel i 67 § expropriationslagen är den exproprierande skyldig att — med vissa undantag enligt rättegångsbalken 18 kap. 6 och 8 §§ vid försumlig processföring etc. — ersätta motparten hans rättegångskostnader. Denna skyldighet föreligger oavsett utgången av målet i de olika instanserna. I propositionen föreslås att den nuvarande regeln fortfarande skall gälla vid rättegång i första instans, men att den fastighetsägare mot vilken expropriationen riktas icke längre skall få ersättning för sina kostnader i högre instans, om han överklagat dit men icke fått någon ändring i målet.

Vi godtar departementschefens ståndpunkt att den nuvarande regeln icke är tillfredsställande, bl. a. därför att den medför en risk för missbruk av rätten att överklaga samt även kan leda till att tyngdpunkten i rättegången förskjuts från underinstans till överinstans.

Samtidigt måste beaktas att det är ett väsentligt intresse från rättsskyddssynpunkt att den enskilde som blir utsatt för expropriation så långt möjligt får full ersättning icke blott för den exproprierade egendomen utan också för sina rättegångskostnader. Betydelsen av ett tillfredsställande rättsskydd växer mot bakgrund av den utvidgning av expropriationsinstitutet som ägt rum under senare år och som kan väntas även i framtiden. Från denna synpunkt kan det ifrågasättas om inte den föreslagna regelns utformning leder till otillfredsställande resultat. Om exempelvis fastighetsägaren överklagar underrättens dom och exproprianden till bemötande av hans ändringstalan i hovrätten förebringar en vidlyftig utredning, som kunnat förebringats redan i underrätten, kan detta förorsaka fastighetsägaren opåräknade kostnader i hovrätten för att anskaffa motbevisning. Förlorar han målet i överinstansen kan han härigenom komma att få betala kostnaden för denna motbevisning, ehuru han, om materialet förebragts i underrätten, skulle fått dessa kostnader ersatta.

Den nya regeln kan te sig otillfredsställande även i fall då hovrätten finner bedömningen av målet vara synnerligen tveksam men stannar för att fastställa underrättens dom. Skälighetshänsyn kan då tala för att fastighetsägaren får sin kostnad helt eller delvis ersatt. En regel härom har som framgår av propositionen s. 93 föreslagits av en expert inom utredningen samt tillstyrkts av en hel del remissinstanser. Departementschefen uttalar också att han anser vissa skäl talar för en bestämmelse av ungefär den angivna innebörden.

Rättsskyddssynpunkterna bör således beaktas bättre än vad som möjliggörs genom den i propositionen föreslagna utformningen av 67 § i expropriationslagen. Ett förbättrat rättsskydd kan enligt vår uppfattning åstadkommas genom att andra stycket av ifrågavarande bestämmelse förses med ett tillägg av innebörd att den exproprierande skall vidkännas rättegångskostnad som åsamkas motparten även när *den senare* fullföljt talan, om särskilda skäl är därtill.

Med hänvisning till ovan anförd motivering hemställs,

att riksdagen måtte vid sin behandling av Kungl. Maj:ts proposition nr 73

1. besluta sådant tillägg till den föreslagna lydelsen av 67 § andra stycket i expropriationslagen, att exproprianden skall vidkännas rättegångskostnad som åsamkas motpart även när denne fullföljt talan om särskilda skäl är därtill,

2. uppdraga åt vederbörande utskott att utarbeta förslag till erforderlig ändring i lagtexten.

Stockholm den 6 maj 1966

Stig Stefanson (fp)

Gunnar Wallmark (h)

Bo Skårman (fp)
